

IL-KUMMISSJONI EWROPEA

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

tas-27 ta' Novembru 2013

dwar is-salvagwardji proċedurali għall-persuni vulnerabbli suspettati jew akkużati fi proċedimenti kriminali

(2013/C 378/02)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 292 tiegħu,

Billi:

- (1) L-għan ta' din ir-Rakkomandazzjoni huwa li thegġegħ lill-Istati Membri biex isahħu d-drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati jew akkużati kollha li mhumiex kapaci jifhem u jippartecipaw b'mod effettiv fil-proċedimenti kriminali minhabba l-età, il-kundizzjoni mentali jew fizika tagħhom jew diżabbiltajiet ("persuni vulnerabbli").
- (2) Billi tistabbilixxi regoli minimi dwar il-protezzjoni tad-drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati jew akkużati, din ir-Rakkomandazzjoni għandha ssahħah il-fiducia tal-Istati Membri fis-sistemi tal-ġustizzja kriminali ta' Stati Membri oħra u tista' b'hekk tgħin fit-titjib tar-rikonoxximent reċiproku tad-deċiżjonijiet fi kwistjonijiet kriminali.
- (3) Il-programm ta' Stokkolma ⁽¹⁾ jpoġġi enfasi qawwija fuq it-tishih tad-drittijiet tal-individwi fi proċedimenti kriminali. Fil-punt 2.4 tiegħu, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni biex tressaq proposti li jistipulaw approċċ pass pass ⁽²⁾ għat-tishih tad-drittijiet tal-persuni suspettati jew akkużati.
- (4) Ġew adottati tliet miżuri s'issa, jiġifieri d-Direttiva 2010/64/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾, id-Direttiva 2012/13/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁴⁾ u d-Direttiva 2013/48/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁵⁾.
- (5) Ir-referenzi f'din ir-Rakkomandazzjoni għall-persuni suspettati jew akkużati li huma miċhuda mil-libertà, għandhom jinftehm u bħala referenzi għal kull sitwazzjoni fejn, matul il-proċedimenti kriminali, il-persuni suspettati jew akkużati huma miċhuda mil-libertà tagħhom skont l-Artikolu 5(1)(c) tal-KEDB, kif interpretat mill-każistika tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem.
- (6) Huwa essenzjali li l-vulnerabbiltà ta' persuna suspettata jew akkużata fi proċedimenti kriminali tiġi identifikata u rikonoxxuta minnufih. Għal dan l-iskop, għandha ssir valutazzjoni inizjali mill-uffiċjali tal-pulizija, l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi jew l-awtoritajiet ġudizzjarji. L-awtoritajiet kompetenti għandhom ukoll ikunu kapaci jitolbu esperti indipendenti biex jeżamina l-livell ta' vulnerabbiltà, il-htigijiet tal-persuna vulnerabbli u l-adegwatezza ta' kull miżura meħuda jew maħsuba kontra l-persuna vulnerabbli.
- (7) Il-persuni suspettati jew akkużati jew l-avukat tagħhom għandu jkollhom id-dritt li jikkontestaw, f'konformità mal-liġi nazzjonali, il-valutazzjoni tal-vulnerabbiltà potenzjali tagħhom fi proċedimenti kriminali, b'mod partikolari jekk din tista' timpedixxi jew tirrestringi b'mod sinifikanti l-eżerċizzju tad-drittijiet fundamentali tagħhom. Dan id-dritt ma jinvolvix l-obbligu għall-Istati Membri li jipprevedu proċedura ta' appell speċifika, mekkanizmu separat, jew proċedura ta' ilment li permezz tagħhom dan in-nuqqas jew dan ir-rifjut jista' jiġi kkontestat.
- (8) It-terminu "rappreżentant legali" tfisser persuna li tirrappreżenta l-interessi u tghasses l-affarijiet legali ta' persuna vulnerabbli. Eżempju ta' dan, b'mod partikolari, huwa l-gwardjan ta' persuna vulnerabbli mahtur mill-qorti.
- (9) It-terminu "adult xieraq" tfisser xi qarib jew persuna b'relazzjoni soċjali mal-persuna vulnerabbli li tista' tinteraġixxi mal-awtoritajiet u tippermetti lill-persuna vulnerabbli teżercita d-drittijiet proċedurali tagħha.

⁽¹⁾ ĠU C 115, 4.5.2010, p. 1.

⁽²⁾ ĠU C 295, 4.12.2009, p. 1.

⁽³⁾ Id-Direttiva 2010/64/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-20 ta' Ottubru 2010 dwar id-drittijiet għall-interpretazzjoni u għat-traduzzjoni fi proċedimenti kriminali, (GU L 280, 26.10.2010, p. 1).

⁽⁴⁾ Id-Direttiva 2012/13/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2012 dwar id-dritt għall-informazzjoni fi proċeduri kriminali (GU L 142, 1.6.2012, p. 1).

⁽⁵⁾ Id-Direttiva 2013/48/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ottubru 2013 dwar id-dritt ta' aċċess għas-servizzi ta' avukat fi proċedimenti kriminali u fi proċedimenti ta' mandat ta' arrest Ewropew, u dwar id-dritt li tiġi infurmata parti terza dwar iċ-ċaħda tal-libertà u d-dritt għal komunikazzjoni ma' partijiet terzi u mal-awtoritajiet konsulari, matul iċ-ċaħda tal-libertà (GU L 294, 6.11.2013, p. 1).

- (10) Il-persuni vulnerabbli jehtieġu assistenza u appoġġ xierqa matul il-proċedimenti kriminali. Għal dan, ir-rappreżentant legali ta' persuna vulnerabbli suspettata jew akkużata jew adult xieraq għandu jkun infurmat mill-aktar fis possibbli bil-proċedimenti kriminali kontrih, bin-natura tal-akkuża, id-drittijiet proċedurali u r-rimedji disponibbli. Ir-rappreżentant legali jew adult xieraq għandhom jiġu infurmati mill-aktar fis possibbli biċ-ċaħda tal-libertà u għandhom jiġu infurmati bir-raġunijiet għaliha, sakemm dan ma jmurx kontra l-aħjar interessi tal-persuna.
- (11) Il-persuni li huma rikonnoxxuti bħala partikolarment vulnerabbli ma jistgħux isegwu u jifhmu l-proċedimenti kriminali. Sabiex jiġi żgurat li d-drittijiet tagħhom għal proċess ġust ikunu żgurati, dawn ma għandhomx ikunu jistgħu jirrinunzjaw għad-dritt tagħhom għal avukat.
- (12) Sabiex tiġi żgurata l-integrità personali ta' persuna vulnerabbli li tkun miċhuda mil-libertà, il-persuni vulnerabbli għandu jkollhom aċċess għal eżami mediku li jivvaluta l-kundizzjoni ġenerali u l-kompatibbiltà tal-miżuri possibbli mehuda kontriehom mal-kundizzjoni tagħhom.
- (13) Il-persuni vulnerabbli mhux dejjem huma kapaċi jifhmu l-kontenut tal-intervista tal-pulizija li jkunu soġġett għaliha. Sabiex tiġi evitata kwalunkwe kontestazzjoni tal-kontenut ta' intervista u b'hekk ripetizzjoni bla bżonn ta' interrogazzjoni, għandha ssir reġistrazzjoni awdjoviziva ta' dawn l-intervisti.
- (14) Skont iċ-ċirkostanzi speċifiċi ta' kull każ, l-istat tal-vulnerabbiltà ma għandux jikkostitwixxi ostakolu għall-persuna suspettata jew akkużata li jkollha aċċess għall-evidenza materjali miżmuma mill-awtoritajiet kompetenti fir-rigward tal-kawża kriminali inkwistjoni waqt l-eżerċizzju tad-drittijiet proċedurali tagħha u fid-dawl tad-dritt għal rimedji effettivi.
- (15) Din ir-Rakkomandazzjoni tapplika għall-persuni vulnerabbli li huma soġġetti għal proċedura ta' konsenja skont id-Deciżjoni Kwadru tal-Kunsill 2002/584/ĠAI⁽¹⁾ (proċedimenti dwar il-Mandat ta' Arrest Ewropew). L-awtoritajiet kompetenti fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni għandhom japplikaw id-drittijiet proċedurali speċifiċi ta' din ir-Rakkomandazzjoni għall-proċedimenti dwar il-Mandat ta' Arrest Ewropew.
- (16) Ir-referenzi f'din ir-Rakkomandazzjoni għal miżuri xierqa biex jiġi żgurat aċċess effettiv għall-ġustizzja għall-persuni b'diżabbiltà għandhom jinftehimu fid-dawl tal-għanijiet definiti fil-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti tal-2006 dwar id-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà u b'mod partikolari l-Artikolu 13 tagħha.
- (17) Sabiex jiġi żgurat li l-professjonisti f'kontatt mal-persuni vulnerabbli jkunu konxji tal-htigijiet speċifiċi ta' dawn il-persuni, dawn għandhom jirċievu tahrig xieraq.
- (18) Din ir-Rakkomandazzjoni tirrispetta d-drittijiet fundamentali u thares il-prinċipji rikonnoxxuti mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. B'mod partikolari, din ir-Rakkomandazzjoni għandha l-għan li tippromwovi d-dritt għal-libertà, id-dritt għal proċess ġust u d-drittijiet tad-difiża.
- (19) L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar is-segwitu ta' din ir-Rakkomandazzjoni fi żmien (36 xahar) min-notifika tagħha. Fuq il-bażi ta' din l-informazzjoni, il-Kummissjoni għandha timmonitorja u tivvaluta l-miżuri mehuda mill-Istati Membri,

TIRRAKKOMANDA:

TAQSIMA 1

SUĖĖETT U KAMP TA' APPLIKAZZJONI

1. Din ir-Rakkomandazzjoni titlob lill-Istati Membri biex isahhu ċerti drittijiet proċedurali tal-persuni suspettati jew akkużati vulnerabbli fi proċedimenti kriminali u tal-persuni vulnerabbli li huma soġġetti għal proċedimenti dwar il-Mandat ta' Arrest Ewropew.
2. Id-drittijiet proċedurali speċifiċi tal-persuni vulnerabbli għandhom japplikaw miż-żmien minn meta jkunu suspettati li wettqu reat. Dawn id-drittijiet għandhom japplikaw sal-konkluzjoni tal-proċedimenti.
3. Il-persuni vulnerabbli għandhom jiġu assoċjati f'konformità mal-aħjar interessi tagħhom mal-eżerċizzju tad-drittijiet proċedurali filwaqt li titqies il-kapaċità tagħhom li jifhmu u jipparteċipaw b'mod effettiv fil-proċedimenti.

TAQSIMA 2

IDENTIFIKAZZJONI TAL-PERSUNI VULNERABBILI

4. Il-persuni vulnerabbli għandhom jiġu identifikati u rikonnoxxuti bħala tali minnufih. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti kollha jistgħu jirrikorru għal eżami mediku minn espert indipendenti biex jidentifika l-persuni vulnerabbli, u biex jiġi determinat il-grad tal-vulnerabbiltà u l-bżonnijiet speċifiċi tagħhom. Dan l-espert jista' jagħti opinjoni raġunata dwar l-adegwatezza tal-miżuri mehuda jew mahsuba kontra l-persuna vulnerabbli.

⁽¹⁾ Id-Deciżjoni Kwadru tal-Kunsill 2002/584/ĠAI tat-13 ta' Ġunju 2002 fuq il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri ta' ċediment bejn l-Istati Membri (ĠU L 190, 18.7.2002, p. 1).

TAQSIMA 3

DRITTIIJET TAL-PERSUNI VULNERABBLI*In-nondiskriminazzjoni*

5. Il-persuni vulnerabbli ma ghandhomx ikunu soġġetti għall-ebda diskriminazzjoni skont il-liġi nazzjonali fl-eżerċizzju tad-drittijiet proċedurali msemmija f'din ir-Rakkomandazzjoni.
6. Id-drittijiet proċedurali mogħtija lill-persuni vulnerabbli għandhom jiġu rispettati matul il-proċedimenti kriminali filwaqt li jitqiesu n-natura u l-grad tal-vulnerabbiltà tagħhom.

Il-preżunzjoni tal-vulnerabbiltà

7. L-Istati Membri għandhom jipprevedu preżunzjoni tal-vulnerabbiltà b'mod partikolari għall-persuni b'diżabbiltajiet psikoloġiċi, intellettwali, fiżiċi jew sensorjali serji, jew mard mentali jew disturbi konjittivi, li jfixklhom biex jifhmu u jippartecipaw b'mod effettiv fil-proċedimenti.

Id-dritt għall-informazzjoni

8. Il-persuni b'diżabbiltà għandhom jirċievu, fuq talba, informazzjoni dwar id-drittijiet proċedurali tagħhom f'format aċċessibbli għalihom.
9. Il-persuni vulnerabbli u, jekk meħtieġ, ir-rappreżentant legali tagħhom jew adult xieraq għandhom ikunu infurmati dwar id-drittijiet proċedurali speċifiċi msemmija f'din ir-Rakkomandazzjoni, b'mod partikolari dawk dwar id-dritt għall-informazzjoni, id-dritt għal għajjnuna medika, id-dritt għal avukat, ir-rispett tal-privatezza u, fejn xieraq, id-drittijiet relatati mal-arrest preventiv.
10. Ir-rappreżentant legali jew adult xieraq li jiġi nnominat mill-persuna vulnerabbli jew mill-awtoritajiet kompetenti biex jgħinu lil din il-persuna għandhom ikunu preżenti fl-għassa tal-pulizija u matul is-smiġħ fil-qorti.

Id-dritt ta' aċċess għal avukat

11. Jekk persuna vulnerabbli ma tistax tifhem u ssegwi l-proċedimenti, id-dritt ta' aċċess għal avukat skont id-Direttiva 2013/48/UE ma għandux jiġi rrinunzjat.

Id-dritt għal għajjnuna medika

12. Il-persuni vulnerabbli għandu jkollhom aċċess għal għajjnuna medika sistematika u regolari matul il-proċedimenti kriminali jekk ikunu m'caħħdin mil-libertà.

Ir-registrazzjoni tal-interrogazzjoni

13. Għandha ssir registrazzjoni awdjoviziva ta' kull interrogazzjoni ta' persuni vulnerabbli matul il-fażi ta' investigazzjoni ta' qabel il-proċess.

Iċ-ċaħda tal-libertà

14. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi kollha biex jiżguraw li iċ-ċaħda tal-libertà tal-persuni vulnerabbli qabel il-kundanna tagħhom tkun miżura aħħarija, proporzjonata u li ssehh taht kundizzjonijiet adattati għall-htigijiet tal-persuna vulnerabbli. Għandhom jittiehdu miżuri xierqa biex jiġi żgurat li l-persuni vulnerabbli jkollhom aċċess għal akkomodazzjoni raġonevoli filwaqt li jitqiesu l-htigijiet partikolari tagħhom meta jkunu m'caħħdin mil-libertà.

Il-privatezza

15. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiehdu l-miżuri xierqa biex jipproteġu l-privatezza, l-integrità personali u d-dejta personali tal-persuni vulnerabbli, inkluża d-dejta medika, matul il-proċedimenti kriminali.

Il-proċedimenti dwar il-Mandat ta' Arrest Ewropew

16. L-Istat Membru ta' eżekuzzjoni għandu jiżgura li persuna vulnerabbli li hija soġġetta għal proċedimenti dwar il-Mandat ta' Arrest Ewropew ikollha d-drittijiet proċedurali speċifiċi msemmija f'din ir-Rakkomandazzjoni mal-arrest.

It-Tahriġ

17. L-uffiċjali tal-pulizija, l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u dawk ġudizzjarji kompetenti fi proċedimenti kriminali mwettqa kontra persuni vulnerabbli għandhom jirċievu tahriġ speċifiku.

TAQSIMA 4

MONITORAĠĠ

18. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri meħuda biex tkun implimentata din ir-Rakkomandazzjoni, sa (36 xahar wara n-notifika).

TAQSIMA 5

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

19. Din ir-Rakkomandazzjoni hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmula fi Brussell, is-27 ta' Novembru 2013.

Għall-Kummissjoni

Viviane REDING

Vici President